

A posztmodern irodalom

Előzmények

- **poszt**-modern
- **modernizmus** - a 19. sz. végén és a 20. század első felében megjelenő újító művészeti irányzatok összefoglaló megnevezése
- **posztmodern** – a fogalom az 1970-es évek közepén jelent meg az amerikai építészeti és művészeti szakirodalomban

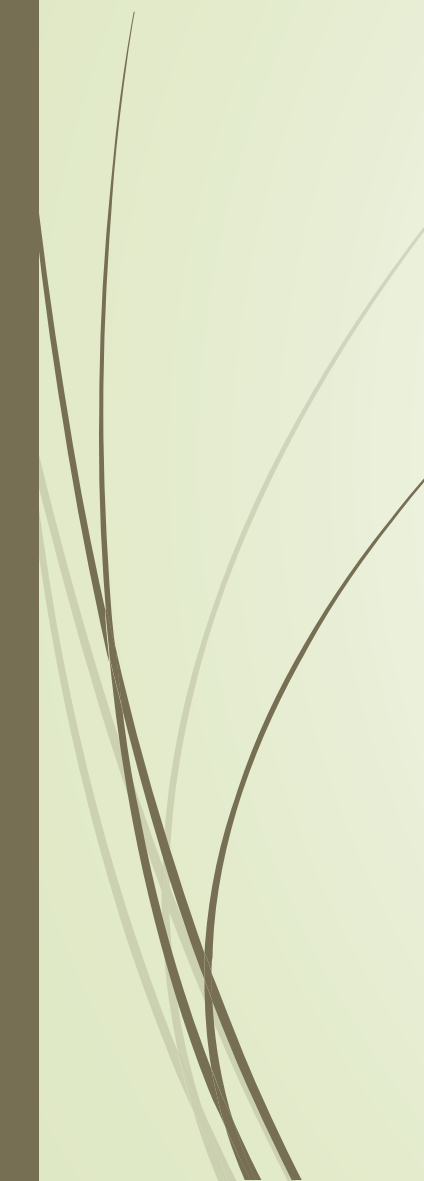

Építészet

- a posztmodern művészeti irányzat először az építészetben jelent meg
- gyakran keverte a modern és az antik építészeti elemeket, stílusokat (Charles Moore)
- nem csupán funkcionális épületeket akarnak létrehozni: az épületeknek üzenetük kell, hogy legyen, kommunikálniuk kell a ház lakóival, használóival

Jellemzői az irodalomban I.

- radikálisan átértékelte a műalkotások természetéről vallott nézeteket
- szakít az eredetiség (romantika) programjával
- a romantika az alkotási folyamatot teremtésként értelmezte, a posztmodern játéknak, kompilációnak fogja fel
- eklektikus alkotások jönnek létre

Jellemzői az irodalomban II.

- intertextualitás: a vendégszövegek szabados alkalmazása
- többértelműség, szemben a zárt és autonóm alkotásokkal
- Nyitott mű (Umberto Eco)
- a történet dekonstrukciója, minimalizálása, megszakítottsága
- a nézőpontok, hangnemek változtatása

Az irányzat teoretikusai

- **Jean-François Lyotard** - nem posztmodern stílusról, hanem posztmodern állapotról beszél
- **Jacques Derrida** – *dekonstrukció*: minden eddigi olvasatot le kell bontani (dekonstruálni) rétegeire, és újra kell értelmezni
- **Michel Foucault**

Posztmodern a magyar irodalomban

- **Tandori Dezső:** *Egy talált tárgy megtisztítása* (1973) – az irányzat első jelentkezése a magyar lírában
 - rajzversek, utalások rendszere, bőséges asszociációk
 - költők és prózaírók több generációjának jelentett inspiráló és felszabadító mintát

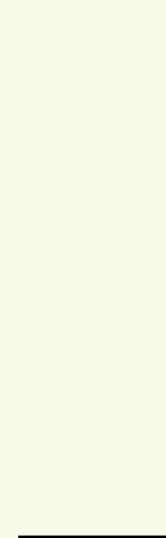
Halottas urna két füle

)

(

Táj két figurával

Hh6
Hg4
Hf6
Hh7
c5 Hg5
c6 He6
c7 Hd8
c8H

Posztmodern a magyar prózában

► **Temesi Ferenc:** *Por* (1986, 1987)

- e művével létrehozta a szótárregény műfaját Magyarországon
- 666 szócikket tartalmaz
- az író a történeteket szótár formában szerkesztette meg, és a címszavak hálójába mentette
- Milorad Pavić: *Kazár szótár*

Esterházy Péter

- ▶ elbeszélő technikájának elemei: játék, irónia, anekdota, montázs, utalások rendszere, önértelmezés és önhelyesbítés
- ▶ **Termelési regény (kissregény) (1979)**
a szocreál termelési regény paródiája
- ▶ **Bevezetés a szépirodalomba (1986)**
 - az író korábbi műveiből, formailag is eltérő szövegrészekből tevődik össze
 - Szerkezete nem zárt, és nem rendelkezik középponttal: nyitott mű
 - idézetek

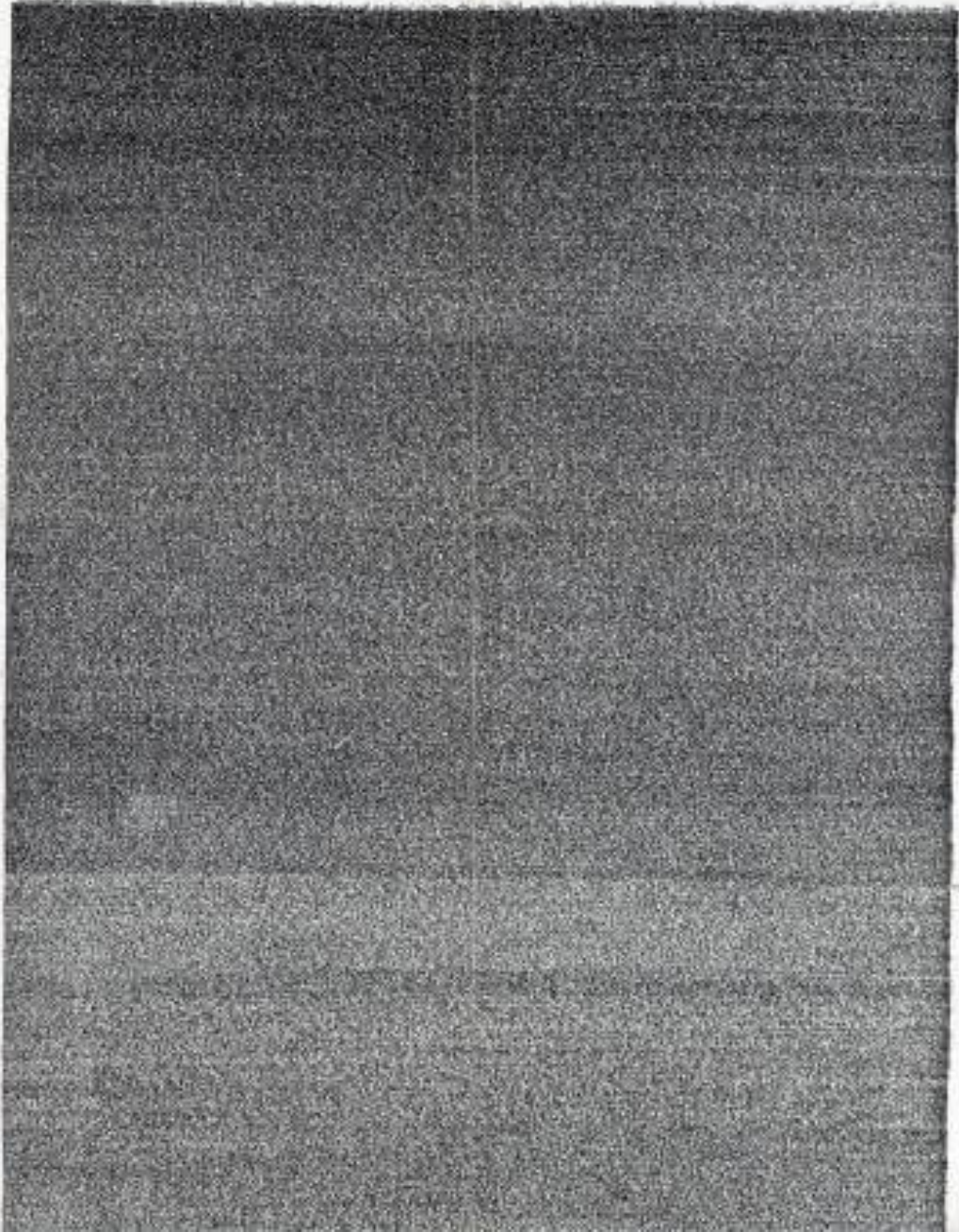
(objekt)

Ottlik Géza hetvenedik születésnapjára, ezerkilencszáznyolcvanegy december tizedikétől nyolcvankettő március tizenötödikéig, kb. 250 óra alatt, egy 57x77-es rajzlapra lemásoltam az Iskola a határon-t.

Így keletkezett ez a kép.

E.P.

Old for. 1840 - 1850
- 1840 - 1850

Offic Góta: Iskola a határon
- bevezetés a sépióvalomba -

... a határon az ott van ahol a kék

-
-
- ▶ Parti Nagy Lajos
 - ▶ Kukorelly Endre
 - ▶ Térey János
 - ▶ Németh Gábor
 - ▶ Garaczi László